

Sygnatura akt VI Ka 963/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 października 2016 r.**

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Mika

Sędziowie SSO Grzegorz Kiepusa (spr.)

SSO Agata Gawron-Sambura

Protokolant Barbara Szkabarnicka

przy udziale Marka Dutkowskiego

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2016 r.

sprawy **K. S. (S.)** ur. (...) w B.

syna M. i A.

oskarżony z art. 191§1 kk i art. 13§1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 64§1 kk przy zast. art. 11§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 19 kwietnia 2016 r. sygnatura akt IX K 1072/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk

1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sadowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. S. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

VI Ka 963/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 19.04.2016r. K. S. został uznany za winnego tego, że w maju 2006r. w G., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, użył przemocy, polegającej na uderzeniu pięścią w twarz M. S., w celu zmuszenia go do zaprzestania handlu narkotykami, a ponadto stosując te same środki, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić M. S. do rozporządzenia mieniem poprzez wydanie pieniędzy w kwocie 5.000 zł, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, z uwagi na opór ze strony pokrzywdzonego, który nie przekazał żądanych pieniędzy, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia w okresie od 28.02.2000r. do 25.08.2000r., od 14.09.2000r. do 10.01.2001r., od 06.09.2003r. do 09.02.2005r. i od 11.03.2005 do 15.03.2005r. całość kary 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 22.01.2001r., sygn. III K 821/00, za przestępstwo podobne, tj. za występki z art. 289§3 kk i art. 158§1 kk w zw. z art. 11§2 kk, tj. przestępstwa z art. 191§1 kk i art. 13§1 kk w zw. z art. 282 kk, art. 64§1 kk i art. 11§2 kk i za to na mocy art. 14§1 kk w zw. z art. 282 kk i art. 11§3 kk oraz art. 33§2 kk skazany został na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych po 10 zł.

Na podstawie art. 624§1kpk zwalnia oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych.

Apelacji od tego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył orzeczenie w całości zarzucając mu:

1) obrazę przepisów postępowania, to jest art. 374§1 kpk w zw. i art.6 kpk poprzez nieskuteczne zawiadomienie oskarżonego o rozprawach z dat 28.01.2016r., 01.03.2016r., 03.03.2016r. oraz 12.04.2016r., a także terminu publikacji z 19.04.2016r., poprzez zawiadomienie oskarżonego na adres domowy, w sytuacji kiedy oskarżony od stycznia 2016r. jest pozbawiony wolności i w czasie kiedy odbywały się rozprawy przebywał w Areszcie Śledczym w M., a następnie od lutego 2016 r. w Areszcie Śledczym w G.; tym samym sąd, z uwagi na wytyczne Sądu Okręgowego w Gliwicach, zawarte z wyroku z dnia 04.06.2013r., nie wypełnił ich w całości, nie przeprowadził postępowania dowodowego w pełnym zakresie odnoszącym się do czynu zarzucanego w pkt I aktu oskarżenia i pominął ponowne przesłuchanie oskarżonego;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę poprzez przyjęcie, że oskarżony uczestniczył w zdarzeniu z maja 2006r., polegającym na wymuszeniu na osobie pokrzywdzonego M. S., choć z zebranego w sprawie materiału dowodowego i częściowo powtórnego postępowania dowodowego nie wynika w dalszym ciągu w sposób jednoznaczny i bezsprzeczny współudział oskarżonego w jakiegokolwiek fazie, części, czy też roli w tym czynie.

W oparciu o podniesione zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Apelacja okazała się zasadna, a w wyniku jej wniesienia zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Aczkolwiek obecność oskarżonego na rozprawie nie jest obowiązkowa, to ma on prawo do uczestniczenia w niej i podjęcia aktywnej obrony swoich interesów procesowych (art. 374§1 kpk). Realizacja tego uprawnienia uwarunkowana jest prawidłowym powiadomieniem o terminie rozprawy, a pozbawienie oskarżonego tego uprawnienia stanowi w każdym wypadku naruszenie prawa do obrony gwarantowanego w art. 6 kpk, na który trafnie powołuje się autor apelacji.

O należywym zawiadomieniu strony można mówić w sytuacji, gdy osoba uprawniona do wzięcia udziału w czynności procesowej, miała realną możliwość otrzymania wiadomości wysłanej przez organ procesowy, tj. w tym wypadku, w wyniku skierowania stosownej korespondencji pod właściwy adres. Tylko prawidłowe wykonanie obowiązku w tym zakresie umożliwia zastosowanie reguł wynikających z dyspozycji art. 133§1 i 2 kpk oraz art. 139§1 kpk. Doręczenie zastępcze można uznać za skuteczne jedynie wówczas, gdy organ procesowy niż dysponuje wiedzą dotyczącą rzeczywistego miejsca pobytu strony.

O terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 28.01.2016r. oskarżony został zawiadomiony na adres domowy – tj. K.ul. (...) (k.1754). Zawiadomienie zostało dwukrotnie awizowane i odesłane do sądu z adnotacją „nie podjęto w terminie” (k. 1765). W toku rozprawy sąd przesłuchał pokrzywdzonego M. S. oraz świadka Ł. K. (k.1770-1771). Na tym terminie przewodnicząca zarządziła przerwę w rozprawie do dnia 01.03.2016r., o czym obecnych powiadomiono. Pod protokołem rozprawy widnieją zapisy, z których wynika, iż kolejne terminy rozprawy wyznaczono na dzień 03.03.2016r. oraz 08.03.2016r. Zarządzono wezwanie świadków S. G. oraz L. K. i zawiadomienie prokuratora; brak natomiast adnotacji w wydaniu zarządzenia dotyczącego powiadomienia o terminie rozprawy oskarżonego (k.1771 verte). Z protokołu rozprawy z dnia 01.03.2016r. wynika, iż sąd uznał, że oskarżony był prawidłowo zawiadomiony o jej terminie. Tymczasem w aktach brak jest dowodu doręczenia oskarżonemu stosownego zawiadomienia. Podobna sytuacja miała miejsce na rozprawie w dniu 03.03.2016r., na której przesłuchano świadka L. K. – sąd ponownie

uznał, że oskarżony został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, w sytuacji braku dowodu doręczenia zawiadomienia (k.1790). Celem kontynuacji postępowania dowodowego rozprawy odroczone do dnia 12.04.2016r. Tym razem wydano zarządzenie o zawiadomieniu oskarżonego o terminie (k.1791 – verte). Wysłane na adres domowy zawiadomienie wróciło z adnotacją „nie podjęto w terminie” (k.1799). W toku rozprawy sąd odebrał zeznania od świadków L. K. oraz S. G. i po zamknięciu przewodu sądowego odroczył wydanie wyroku do dnia 19.04.2016r. Po rozprawie zarządzono sprawdzenie, czy oskarżony nie jest pozbawiony wolności (k. 1801-1802). Uzyskano informację, że oskarżony przebywa w Areszcie Śledczym w G. (k.1803).

Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że rozprawa w dniach 28.01.2016r., 03.03.2016r oraz 12.04.2016r. została przeprowadzona z naruszeniem prawa oskarżonego do obrony. W dniu 03.02.2016r. do sądu wpłynęła informacja z Krajowego Rejestru Karnego, że oskarżony K. S. od dnia 24.01.2016r. przebywa w Areszcie Śledczym w M., jako osoba poszukiwana listem gończym do sprawy Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt III K 508/11 (k.1784). Po uzyskaniu tej informacji obowiązkiem sądu było zawiadomienie oskarżonego o kolejnych terminach rozpraw na adres aresztu śledczego, w którym aktualnie przebywał, a nie na adres domowy. W wyniku nieprawidłowego zawiadomienia o terminach rozpraw oskarżony pozbawiony został możliwości złożenia wniosku o doprowadzenie na rozprawę, a tym samym wzięcia w niej udziału, złożenia wyjaśnień i zadawania pytań przesłuchiwanym świadkom.

Znaczenie realnej możliwości korzystania z prawa do uczestniczenia w rozprawie jest jednym z podstawowych przejawów realizacji prawa do obrony. Udział w rozprawie ma charakter gwarancyjny. Prawidłowe zawiadomienie o terminie rozprawy ma decydujące znaczenie z punktu widzenia możliwości skorzystania z tego uprawnienia.

W realiach rozpatrywanej sprawy oskarżony pozostawał na wolności tylko w trakcie pierwszego terminu rozprawy, tj. w dniu 03.12.2015r. W czasie pozostałych terminów przebywał w areszcie śledczym. W tych warunkach należało uznać, że przeprowadzenie przez sąd rejonowy rozprawy w dniach 28.01.2016r., 03.03.2016r. i 12.04.2016r., pod nieobecność oskarżonego, który w tym czasie pozbawiony był wolności i nie został prawidłowo zawiadomiony o terminach rozprawy, naruszyło przepisy art. 374§1kpk i art. 117§1kpk, a konsekwencją tego uchybienia było ograniczenie przysługującego oskarżonemu - z mocy art. .6kpk - prawa do obrony.

Rację ma też odwołujący się obrońca, wywodząc, że sąd rejonowy nie zrealizował w całości wskazań sądu okręgowego zawartych w wyroku z dnia 04.06.2013r., w którym zwrócono uwagę na potrzebę przesłuchania oskarżonego w toku ponownego rozpoznania sprawy.

Sąd okręgowy ograniczył rozpoznanie wniesionego środka odwoławczego w trybie art. 436kpk, gdyż rozpoznanie sprawy w tym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.